

Be-
Tænk-
Ning ved-
Rørende spørgsmål
Om skilsmisse og nyt ægteskab.
Betænkning vedrørende spørgsmål om
skilsmisse og nyt ægteskab. Betænkning
vedrørende spørgsmål om skilsmisse og nyt
ægteskab. Betænkning vedrørende spørgsmål
om skilsmisse og nyt ægteskab. Betænkning vedrørende
spørgsmål om skilsmisse og nyt ægteskab. Betænkning
vedrørende spørgsmål om skilsmisse og nyt ægteskab.
Betænkning vedrørende spørgsmål om skilsmisse og nyt
ægteskab. Betænkning vedrørende spørgsmål om skilsmisse

Betænkning

Vedrørende spørgsmål om skilsmisse og nyt ægteskab

og nyt ægteskab. Betænkning vedrørende spørgsmål
om skilsmisse og nyt ægteskab. Betænkning vedrørende
spørgsmål om skilsmisse og nyt ægteskab. Betænkning
vedrørende spørgsmål om skilsmisse og nyt ægteskab.
Betænkning vedrørende spørgsmål om skilsmisse
og nyt ægteskab. Betænkning vedrørende
spørgsmål om skilsmisse og nyt ægteskab.
Betænkning vedrørende spørgsmål om
skilsmisse og nyt ægteskab.
Betænkning vedrørende
spørgsmål om skilsmisse
og nyt ægteskab.
Betænkning
vedrørende
spørgsmål
om

August 2015

Den store og den lille opgave

Den store opgave består i at arbejde for, at kristne menigheder i Danmark er kendetegnet ved en positiv dynamik i alt, der har med menneskelivet at gøre. Denne betænkning beskæftiger sig med den lille opgave, der handler om skilsmisse og nyt ægteskab.

Vi vil gerne, at de kristne menigheder har en kultur med tydelig vejledning, broderlig omsorg og fællesskab, hvori mennesker kan opleve forsoning og helbredelse af deres sår, vokse og modnes som kristne og styrke hinanden i at vente på nyskabens dag.

Gud har givet sit ord, som viser hans gode vej for os. Han ønsker at vejlede os og derved give vores liv den rigtige retning, uanset om vi er enlige, par, forelskede, kærestes, ægtepar eller familier osv. Og han giver os sin ånd med kraft og vækst og helliggørelse. Vi ønsker på den baggrund at fremhæve den unikke værdi, Bibelen knytter til ægteskabet som en gudskabt orden, til kønsforskelligheden, seksualiteten, kærligheden, troskabsløftet og det daglige hverdagsliv i kald og stand.

Hvor står vi i dag?

- a** I brede kirkelige kredse er den etiske refleksion over det, der har med køn og parforhold at gøre, forstummet. Seksualiteten er faldet ud af etikken. Eller etikken har fået et andet grundlag end Guds åbenbarede vilje. Dette er sket sideløbende med, at personer med tillidshverv i stigende grad har indladt sig med en livsførelse, som ikke er orienteret efter Guds vejledning. Forbilledernes betænkelige livsførelse svækker en klar forkyndelse, og denne udvikling bør vendes!
- b** I samfundet som helhed er det ikke en selvfølge at orientere sig efter kristne normer som vejledning for det, der har med køn og parforhold at gøre. Der er sket et normtab. Generelt forholder man sig ikke moralsk til den slags spørgsmål (om det er rigtigt eller forkert), men udelukkende emotionelt (om det føles godt eller ej). Dermed er følelser blevet forpligtende og normgivende. Oplevelsen af pligt udspringer ikke af etisk overbevisning. En retningsløs og i vidt omfang uforpligtende udøvelse af seksualiteten har fået status som det selvfølgelige og naturlige. Mange menneskers liv er præget af lidelse på grund af brud på det sjette bud. Det gælder både børn og voksne.
- c** Kirkelig kultur og forkyndelse er også præget af denne udvikling. Dels ved at vi også i menighederne oplever problemer og brud. Dels ved at der gennem de seneste år er sket en forskydning i vores måde at tale om køn og parforhold på, sådan at empati og forståelse prioriteres på bekostning af etisk og bibelsk vejledning.

Et tegn herpå er, at køn og parforhold ikke i særlig høj grad gøres til tema for prædiken og undervisning, og at der kun sjældent sættes ord på det i sjælesorg og samtale. Mens sex tidligere var noget, man ikke talte om, er seksualetik i stigende grad blevet et tabu med det resultat, at den enkelte efterlades med en ensomhed i sine etiske valg og overvejelser.

Her må vi holde balancen, være sandheden tro i kærlighed og hverken forsømme det ene eller undlade at gøre det andet.

Vejledning

Anliggendet i det følgende er at give god vejledning, at skabe sammenhold og enhed på bibelsk grund og at hjælpe hinanden til at få så fyldestgørende en forståelse og så god en praksis som muligt i forbindelse med spørgsmål, som vedrører skilsmisse og nyt ægteskab.

I denne vejledning skelner vi mellem to områder:

- a** Sagsforhold, hvorom Guds ord giver klar og utvetydig vejledning. Her må vi forvente en fælles forståelse og en fælles praksis.
- b** Sagsforhold, hvorom der ikke findes denne klare vejledning. I sådanne sager må vi give hinanden frihed og forvente en forskellig praksis. De kan ikke håndteres generelt, men lokalt af menighedsledere efter deres skøn og indsigt.

Ægteskabet består mellem en mand og en kvinde og er livslangt.

Enhver seksuel handling, som ikke finder sted i denne relation, er synd (ægteskabsbrud, hor, utugt). Matt. 19,1-12, som henviser til 1. Mos. 1,26-31 og 2,18-25.

Det har flere konsekvenser:

- a** Ægteskaber, der er stiftet på rådhuset eller af et religiøst samfund med vielsesmyndighed, anerkender vi som ægteskaber, også i kirkelig forstand. Det samme gælder ægteskabsindgåelser i andre kulturer og religioner efter den lokale skik og juridiske praksis, som markerer overgangen fra ugift til gift stand. Vi anerkender disse ægteskabsstiftelsers gyldighed ud fra en bibelsk forståelse af forskellen mellem ugift og gift stand.
- b** En person, som har været gift og skilt flere gange, og som omvender sig og begynder et nyt liv, skal ikke bryde ud af sit sidste ægteskab for at genoptage det første, men skal forblive i den stand, han eller hun var i, da vedkommende blev kaldet til at følge Jesus, og efterleve hans ord om ægteskabet.
- c** Papirløse forhold er så fulde af papirer og gensidig juridisk forpligtelse, at det bliver relevant at spørge, om det er sagssvarende at anse dem som ugifte. Ugifte samlevende par har i det danske samfund en status, som på visse punkter ligestiller dem med gifte par. Forholdet har dog ikke den offentlighedskarakter og juridiske klarhed, som ægteskabet – også bibelsk forstået – har, og denne uklarhed øger ustabiliteten og antallet af samlivsbrud.

Sjælesorg og vejledning må tage højde for de papirløse forholds ægteskabslignende karakter. I kirkens møde med ugifte samlevende par er den etiske vejledning kun en del af den omsorg, som kirken må vise parret.

Den etiske vejledning for dem, der spørger efter Guds vilje, er at råde dem til at indgå ægteskab på rådhuset eller i kirken.

- d** I den kultur, hvor Bibelen blev til, var det selvfølgeligt, at et forlovet par ikke var samboende eller havde sex før ægteskabet. Dette er også forudsætningen for den vejledning, Bibelen giver i konkrete etiske spørgsmål.

I vores kultur er overgangen fra ugift til gift stand i dag meget glidende og i mange tilfælde indbefattet af samboskab og børn forud for bryllup og ægteskab. Vi ønsker at fastholde, at sex ifølge Bibelen forudsætter den offentlige juridiske trygge ramme for samlivet, som ægteskabet er. Sex før ægteskabet er lige så forkert som sex uden for ægteskabet.

Nyt ægteskab?

Hvad angår indgåelse af nyt ægteskab, er der to opfattelser og to former for praksis i menigheder, der ønsker at være tro mod bibel og bekendelse.

Nogle siger konsekvent nej til at vie fraskilte, men vil støtte dem i at leve som enlige efter bruddet.

Andre forstår utugtšklausulen i Matt. 19,9 som et ja til, at den svigtede part ikke blot er fri fra de ægteskabelige bånd til den tidligere ægtefælle, men også er fri til at gifte sig igen, forudsat at der ikke længere er nogen mulighed for forsoning. Det samme gælder den, som bliver forstødt af sin ægtefælle (1. Kor. 7,15).

Begge syn er enige om at værne om ægteskabet som en livslang ordning, og at den, som forvolder en skilsmisse, ikke har ret til at indgå nyt ægteskab. Uenigheden går på, om den, der aldrig har svigtet sit ægteskabsløfte, men er blevet svigtet, skal afstå fra nyt ægteskab.

Udgiverne af denne betænkning mener, at det konsekvente nej til nyt ægteskab efter skilsmisse er i bedst overensstemmelse med de bibelske tekster, men vi anerkender, at der fra reformationstiden til i dag har været uenighed om, hvad der er den præcise bibelske formaning til den, der uden selv at bryde ægteskabsløftet har lidt en skilsmisse. Derfor præsenterer denne betænkning begge syn, og vi overlader det til den enkelte præst, menighed og enkeltperson at finde vejen frem med samvittigheden bundet til Guds ord.

Kirkens budskab til alle med rod i ægteskabet og familielivet er, at ved anger og tro på Jesus er der ingen fordømmelse, men betingelsesløs tilgivelse. Denne holdning betyder, at vi i kirken må møde alle, og ikke mindst mennesker med brudte relationer, med åbenhed og accept. Vi er fælles med dem og alle andre om et dagligt behov for Guds tilgivelse. Vi er alle ligeværdige lemmer på det legeme, som kirken er, og vi må tjene fællesskabet med vores bøn, tro, vidnesbyrd og nådegaver.

Samtidig er vi fælles om kaldet til at efterfølge Jesus og adlyde hans ord (Joh. 8,11). Det betyder også, at vi må støtte hinanden i at fastholde Jesu undervisning om ægteskabet og være lydige mod det, uafhængigt af hvad vores tid og kultur accepterer, og uafhængigt af hvad et flertal i kirker og menigheder, i strid med Guds ord, laver ritualer om.

Den, som vedvarende er ulydig mod Jesu ord i forvaltningen af sit ægteskab, står i fare for at forhærde sig og miste troen. Den, som trods personlige fald og fejl lever i anger og tro på Jesus, er derimod en kristen bror eller søster og kan tjene i menigheden med bøn, vidnesbyrd og nådegaver.

I de kommende år vil vi møde mange, som opsøger vores menigheder med brudte relationer, eller som er på vej ud af parforhold eller på vej ind i nye forhold. Vores opgave er at åbne hjerter, hjem og menigheder for disse mennesker. Samtidig skal vi møde dem med tydelig vejledning ud fra Guds ord, og her har menighedens åndelige ledelse et særligt ansvar.

Medarbejdere i menigheden

Spørgsmålet om, hvem der kan have særlige funktioner i menigheden, kræver særlig opmærksomhed. Alle kristne har en plads at udfylde i menigheden (1. Pet. 4,10; 1. Kor. 12 og Rom. 12), og af alle kristne forventes det, at de lever af Guds nåde og tilstræber at leve efter hans vilje. Men nogle i menigheden har et særligt ansvar. Det drejer sig om dem, der har en fremtrædende lederrolle i menigheden. I NT fokuseres der på mindst fire sådanne roller: apostle, ældste (som også kaldes hyrder, lærere, tilsynsmænd og forstandere), menighedstjenere og profeter.

Aposteltjenesten findes ikke længere som en tjeneste, personer i menigheden kan varetage, men vi finder den apostolske autoritet og undervisning i Bibelen.

Den, der skal kaldes til særlige opgaver i menigheden som hyrde og lærer, skal ifølge Paulus være én kvindes mand (og for kvindelige diakoner: én mands kvinde). Dvs. at han skal leve i ægteskabelig troskab, ikke må have flere koner og ikke må være brudt ud af et tidligere ægteskab. Hans liv i privatsfæren skal i al skrøbelighed være en levende forkyndelse af Bibelens syn på ægteskab og kærlighed. Hvis han bryder med den bibelske vejledning og vedvarende indretter sig i strid med Guds ord, fx gennem seksuelt samliv forud for ægteskab, gennem vedvarende utroskab inden for

ægteskabet eller ved skilsmisse og nyt ægteskab, må han afstå fra sin tillidspost i menigheden, eller menigheden må undlade at gøre brug af ham.

Enhver, som angrer sin synd og bryder med den, må modtages som en kristen bror eller søster i menigheden og må tjene der med bøn, vidnesbyrd og nådegaver. Men den, som har en tillidspost som præst, diakon eller tilsvarende, er kaldet til at være et forbillede for menigheden og kan ikke permanent indrette sig i strid med klare bibelske formaninger uden at miste sin ret til at være præst eller leder i menigheden.

Dette er Bibelens overordnede vejledning. Dermed er der langt fra taget stilling til alle tænkelige situationer, som lokalt kan opstå. Her opfordrer vi til, at de lokale menigheder gennem sjælesorg og vejledning og ansvarlig ledelse taler tingene igennem og forsøger at skønne, hvad der er Guds vilje. Et bibelsk eksempel på, at der er områder, hvor vi er overladt til at skønne, er Paulus' vejledning i 1. Korintherbrev kap. 7. Her anslår Paulus tydeligt en skønsmæssig vurdering af nogle samlivsetiske spørgsmål.

I en sådan afklaring er det væsentligt at overveje, om en bestemt afgørelse vil medvirke til, at en ligefrem og klar forkyndelse af Guds vilje bliver hæmmet eller fremmet. Underordnet denne overvejelse kan man også inddrage overvejelser om, hvorvidt afklaringen vil skabe splittelse eller enhed i menigheden, eller skabe mistillid eller tillid i forholdet mellem ledelse og medlemmer.

Anbefalinger.

- a Vi anbefaler, at man mindst en gang årligt prædiker om ægteskab ved gudstjenesten og giver bibelsk vejledning. At tale om ægteskabet i gudstjenesten er befordrende med hensyn til at bringe seksualiteten tilbage i en etisk ramme. Man kan fx følge Luthers anbefaling: at præsterne 2. søndag efter helligtrekonger brugte teksten om brylluppet i Kana til at inddrage Jesu ord om ægteskabet. Selv om teksterne til denne søndag (Joh. 2 og Joh. 4) ikke har ægteskabet som deres primære fokus, anbefaler vi alligevel, at man genoptager denne tradition.
- b I forkyndelsen om ægteskabet opfordrer vi til, at man ikke idylliserer ægteskabet og skaber forventning om, at alt er let, når man er gift, og at man umuligt kan føle sig tiltrukket eller betaget af en anden. Denne opfordring har sin grund i, at mange ægteskaber er blevet brudt, fordi en af parterne er blevet tiltrukket af eller har indledt et forhold til en tredjepart. En betagelse af en tredjepart kan ifølge Jesu markante ord om at "hugge hånden af" eller "rive øjet ud" (Matt. 5, 27ff.) aldrig være en undskyldning for at bryde det troskabsløfte, man har aflagt over for Gud og mennesker.
- c At give bibelsk vejledning i forbindelse med etiske spørgsmål er en del af det gode budskab, kirken har at give. Uden bibelsk vejledning individualiseres ansvaret. Hver enkelt må da selv bære vægten af alle handlinger. God etisk vejledning er med til at lette byrderne – modsat hvad mange tror. Derfor opfordrer vi alle, ikke mindst lederne, til at praktisere en høj grad af sjælesørgerisk nærvær til dem, som har det svært i deres parforhold, og til dem, som er på vej ind i en problematisk situation. Det kræver indfølelse og en tillidsfuld atmosfære.
- d Kort sagt: Vi anbefaler tydelig forkyndelse og vejledning, gode rollemodeller og sunde ungdoms- og voksenmiljøer. Vi tror, at det kan skabe en modkultur til den opløsning af de familie-mæssige værdier, som undergraver det danske samfund.